[illegible] თოფურიას [illegible] [illegible] 71

293

ფონდი / Фонд № 287 ანაწერი / Опись № 1 № 293

ფონდი / Фонд № 287 ანაწერი / Опись № 1 № 293

დასკანირებულია 16.01.25 (21)

მუდმივად შესანახი
ПОСТОЯННОГО ХРАНЕНИЯ

1ფ.

„წიგნის სამყარო", 24 მარტი, 1996,
№ 8

● ვულოცავთ!

აკაკი თოფურია—75

მაგიდის კალენდრის წლევანდელი 14 მარტის ფურცლიდან გავიგეთ, დაბადების 75 წლისთავი შესრულებია ცნობილ მეცნიერს, ლიტერატურათმცოდნეს და კრიტიკოსს, სტუდენტი ახალგაზრდობის უშრეტი აღმზრდელს, თბილისის ი. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების მეთოდიკების გაერთიანებული კათედრის დამაარსებელს, პროფესორ აკაკი თოფურიას.

„წიგნის სამყაროს" რედაქციამ გადაწყვიტა, ერთგვარი სიურპრიზის სახით, ეს თარიღი მიულოცოს ღვაწლმოსილ ადამიანს ჟურნალ „ჩვენი თაობის" 1941 წლის პირველ ნომერში დაბეჭდილი მისივე ლექსით, რომელიც მაშინ აკაკი წერეთლის ასი წლის იუბილეს ეძღვნებოდა, იგი ჩვენი ერის სასიქადულო პოეტის ახლანდელ იუბილესაც არანაკლები ქლერადობით ეხმიანება. „ლიტერატურული საქართველო" იმავე წლის 13 ივნისის ნომერში წერდა: „...აკაკი თოფურიას ლექსები საფუძველს გვაძლევენ ვთქვათ, რომ იგი სულ მალე ახალგაზრდა ნიჭიერ პოეტთა რიგებში ჩადგება". სულ მალე მეორე მსოფლიო ომი დაიწყო, რომელმაც შეცვალა ეს გზა და მიმართულება, მაგრამ აკაკი თოფურია მწერლობის სამსახურს ბოლომდე შერჩა.

ვულოცავთ ბატონ აკაკის დაბადების დღეს, ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, ხანგრძლივ სიცოცხლეს, კვლავაც ნაყოფიერ მოღვაწეობას და მოგონებათა იმ ახალი წიგნის მალე გამოცემას, რომელსაც ინტერესით მოელის მკითხველი.

აკაკი სავანეში

„აქ ავიდგი ფეხი. აქ ამედგა
ენა. აქედან იწყება ჩემი მახსოვრობაც".

აკაკი

წამოიზარდნენ ჩრდილები ნაზად.
მოსწყდა ზრიალი კაკლის ხის
რტოებს.
მზემ ყვავილებით აავსო ვაზა
და მაგიდაზე დაუდგა პოეტს.
თითქოს ქართველი ხალხის
წუხილის
მთელი სიმძიმე აწვა მას მარტოიქდა მგოსანი შუბლშეჭმუხვნილი
და გასცქეროდა მდუმარედ
ტატნობს.
ხის ქვეშ ნიავი მოვარდა გრილი,
მოლს ჩააცქერდა ღრმად და
ირიბად,
მოისვა მხრებზე ცვარნამი
დილის...
და მდინარისკენ გაიჯირითა,
დარჩა პოეტი ფიქრების
ღრუბლით
დამძიმებული და თმებჭაღარა.
დარჩა პოეტი — ახწია შუბლი
და გაუბრწყინდა სახე ხვაგვარად.
გაჰყვა ოცნებით ჩიხურას
მღვრიეს...
ქვებქვეშ კიბორჩხალს როგორ
იჭერდა,
როგორ პარავდა გაზაფხულს იებს
სოფლის ფეხშიშველ
გოგონებთან!
განა არ ახსოვს? აი ამ ხესთან,
მკვირცხლი გონება ჰქონდა
მაშინაც.
ტოლნი მრავალჯერ შეყრილან
ერთად
და „ქორობია" უთამაშნიათ.
უნახავს თვითონ — მკვნესარე
ვერხვებს
წვიმის დაცემა ეუხერხულათ.
უნახავს თვითონ — სავანელ
გლეხებს
როგორ ეცვათ და როგორ
ეხურათ.
უნახავს თვითონ — რიყრაყზე
ნახირს
როგორ უძლოდა მწყემსი მოთავე.
უნახავს თვითონ — მშიერი
ხალხის
მკერდქვეშ გულები როგორ
შფოთავდნენ.
ღამეც უნახავს — მკლავების
გაშლით
ხრა-ვარსკვლავების იჭერდა
ციმციმს.
რა ფუყოთ მერე, რომ იყო
ბავშვი,
ვინ დაავიწყოს ალერსი ძიძის!
ეწვა კალთაში ხელებფუნთუშა,
მოუსვენარი ერთი წამითაც.
ხედავ? ვარსკვლავმა
შეიკუნტრუშა...
— ძიძავ, ვარსკვლავი საით
წავიდა?
უამბე ჩქარა, მერე ზღაპარი
და შენი სოფლის დარდიც
უთხარი.
გულჩათხრობილი მუდამ რად არი
შენი გული და შენი ბუხარი!
უამბე ჩქარა, განცდების
მტვრევით
გახდენ მახვილი ბავშვის ოცნება.
ლომგულ ქართველებს ვინ
ჰყავდათ მტერი,
ან ცას ვარსკვლავი კიდევ
მოსწყდება?
უამბე ჩქარა! ძილს არ ინებებს,
ნუ გაუგრძელებ ოღონდ
მოლოდინს.
შენს ნათელ სახეს,
შთაბეჭდილებებს
გაიყოლიებს იგი ბოლომდის.
აი, გახედე, როგორ ახარებს,
რომ თვის ნააკვნარს ეწვია ახლანდელბმა იცნეს, რტონი დახარეს,
მაგრამ შენ სად ხარ!.. მაგრამ შენ
სად ხარ!..
გიგონებს, გიქებს ზრუნვას და
ალერსს,
თავის ბავშვობას უცქერს, უღიმის.
ხან ცისკარივით გაალებს თვალებს,
ხან ამღერდება ჩუმი ღიღინით.
მოხუცდა ამის დასდევს წუხილი.
თუმც მას სიცოცხლე არ დაელევასივრცეს გასცქერის
შუბლშეჭმუხვნილი.
ფიქრების მთიდან ჩამოდის ნელაწისქვეშ ნიავი გამოჩნდა ისევ.
ფრთხილად აკოცა მგოსნის
ჭაღარას.
ადგა აკაკი და ხევისტორისკენ
გაჰყვა ჩრდილებით დასერილ
შარას.
ადგა აკაკი! მთელი სავანე
და საქართველო წამოდგა მთელი
და მიაცილეს ეზოს თავამდე
„სულიკოთი" და „ციცინათელით".

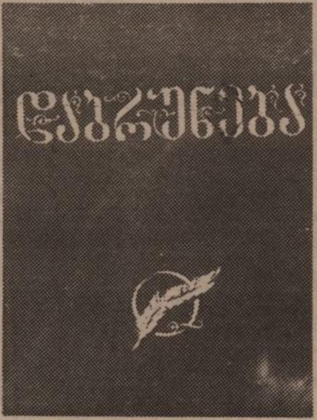

ფირმა „სადარამ" „მეცნიერებასთან" ერთად გამოსცა ქართული ემიგრანტული ლიტერატურის მრავალტომეულის პირველი ტომი. მასში გაერთიანდა დიდი მეცნიერის ექვთიმე თაყაიშვილის ყველა ემიგრანტული ნაწერი, გარდა ნაშრომისა „არქეოლოგიური ექსპედიცია ლეჩხუმ-სვანეთში 1910 წელს" (პარიზი, 1937, 440 გვ.), რომელიც ცალკე წიგნად მეორე ტომში შევა.

დანართის სახით კრებულში წარმოდგენილია ე. თაყაიშვილის „მოგონებანი ქართველ მწერლებზე" და „ქართული სამუზეუმო ქონების ისტორიისათვის (განძეულის საფრანგეთში გატანისა და დაბრუნების ისტორია)".

ტომის შემდგენელია გურამ შარაძე, რედაქტორი — ლევან სანიკიძე.

პირველი ტომი ხელმომწერლებს შეუძლიათ შეიძინონ ფირმა „სადარაში" (თავისუფლების მოედანი, 4).

გამ

„მეც

საქართველოს მეცნიერე
თა აკადემიის გამომცემლ
„მეცნიერებამ" უკანასკნელ
ბევრი საინტერესო წიგნი შეს
ვაზა ქართველ მკითხველს, გა
ილა **თ. მგელიაშვილის „საქართ
ლოს გეოარქეოლოგია",** ა
**ბოჭორიშვილის „თხზულებებ
ხუთტომეულის I ტომი,** გიო
**ჩიტაიას „ჩემი ცხოვრების გ
სა და ბილიკებზე",** ი. აკიმუ
**ნის „სახალისო ბიოლოგ
მეცნიერულ პოპულარული
რიით „ათინათი"** — **ვ. პრონ
ვიხა და ი. ლადანოვის „იაპ
ლები", რომელიც თარგმნა ნ
ბელთაძემ. (რედაქტორია ნანა
კნაძე.**

თ. მგელიაშვილის ნაშრ
„საქართველოს გეოარქეო
გია" წარმოადგენს ახალ სამე
ერო მიმართულების გეოარქე
ოგიის მონოგრაფიული შესწავ
პირველ ცდას. წიგნი განკუთ
ლია გეოლოგების, ისტორი
არქეოლოგების, ფილოლოგე
და ბუნებისმეტყველების ისტ
ით დაინტერესებულ მკითხვე
ფართო წრისათვის.

ანგია ბოჭორიშვილის „თხ
ლებები" თავს უყრის მის ის
რიულ-ფსიქოლოგიურ გამ
ლევებს. წიგნი დახმარებას გ

სასიგნალო ეგზემპლარები

ისტორია. ისტორიული მეცნიერებანი

ხუხოტინი ი. — სტალინის ვაჟი. იაკობ ჯუღაშვილის ცხოვრება და დაღუპვა. თარგმნა გ. სამსონაძემ, მხატვარი მ. გეწაძე. „სამშობლო", 1991. 158 გვ. 100 000 ეგზ. 4 მან.

სოფლის მეურნეობა

ღლონტი მ. — უცნაური მცენარეები. რედაქტორი რ. სურმანიძე, ჟურნალ „ჭოროხის" გამოცემა. 1991. 168 გვ. 5 000 ეგზ. 3 მან.

რჩევა ბაღის მოყვარულთათვის. ცნობარი-სამახსოვრო. რედაქტორი მ. ვარდოსანიძე. „სამშობლო", 1991. 91 გვ. 55 000 ეგზ. 1 მან.

მხატვრული ლიტერატურა

ახალაია გ. — საქართველოვ, შეიმშრალე ცრემლი. ლექსები. რედაქტორი გ. ჯულუხიძე. „მერანი", 1991. 77 გვ. 7 000 ეგზ. 2 მან. გამოდის ავტორის ხარჯით.

ბედოშვილი ლ. — ჯავრისა. ლექსები. რედაქტორი დ. ახობაძე. „მერანი", 1990. 54 გვ. 7 000 ეგზ. 30 კაპ.

გუგუნავა ხ. — თამარიანი. ისტორიული პოემა. ოზურგეთის შემოქმედებითი-საწარმოო გაერთიანება „მარიოტას" გამოცემა, 1991. 158 გვ. 50 000 ეგზ. სახელშეკრულებო ფასი.

დანელია რ. — დაფიონი. ლექ-

„თბილისის უნივერსიტეტი"

თბილისის უნივერსიტე
გამომცემლობამ პროფესორ
ვაჟ მიშველაძის რედაქციით გა
სცა **უახლესი ქართული ლიტ
ტურის ისტორიის სახელმძღვ
ლოს II ნაწილი.** სახელმძღვანე
გამოდის სამ ნაწილად (პირვე
ნაწილი გამოქვეყნდა 1984
მეორე ნაწილში ზოგადად მ
ხილულია 1921-1975 წ. წ.
ტერატურა, აგრეთვე მწერლე
— ალ. აბაშელის, ტ. ტაბიძის
იაშვილის, ვალ. გაფრინდაშვი
ირ. აბაშიძის, ს. ჩიქოვანის,
ლორთქიფანიძის, დ. შენგელა
ს. კლდიაშვილის, ლ. ასათიანი
გელოვანის, მ. ლებანიძის, მ.
ჭავარიანის, ა. კალანდაძის,
ნიშნიანიძის, ნ. დუმბაძის, ჭ.
ირეჯიბის და სხვათა ცხოვრებ
შემოქმედება.

ნაშრომთა ავტორები ა
პროფესორები: ს. ჭილაია, რ.
შველაძე, ვ. ცისკარიძე, ა. თო
ლია, ტ. კვანჭილაშვილი, დოცენ
— თ. მაღლაფერიძე, ა. ნიკო
შვილი, ლ. ავალიანი, მ. ძაძ
ლ. შატბერაშვილი და ა. გომა
ლი.

„წიგნის სამყარო", 24 აპრილი, 1991, №8

ᲕᲣᲚᲝᲪᲐᲕᲗ!

ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲗᲝᲤᲣᲠᲘᲐ—75

ᲛᲐᲒᲘᲓᲘᲡ კალენდრის წლევანდელი 14 მარტის ფურცლიდან გავიგეთ, დაბადების 75 წლისთავი შესრულებია ცნობილ მეცნიერს, ლიტერატურათმცოდნეს და კრიტიკოსს, სტუდენტი ახალგაზრდობის უმწიკვლო აღმზრდელს, თბილისის ი. ჯავახიშვილის სახელობის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ქართული ენისა და ლიტერატურის სწავლების მეთოდიკების გაერთიანებული კათედრის დამაარსებელს, პროფესორ აკაკი თოფურიას.

„წიგნის სამყაროს" რედაქციამ გადაწყვიტა, ერთგვარი სიურპრიზის სახით, ეს თარიღი მიულოცოს ღვაწლმოსილ ადამიანს ჟურნალ „ჩვენი თაობის" 1941 წლის პირველ ნომერში დაბეჭდილი მისივე ლექსით, რომელიც მაშინ აკაკი წერეთლის ასი წლის იუბილეს ეძღვნებოდა, იგი ჩვენი ერის სასიქადულო პოეტის ახლანდელ იუბილესაც არანაკლები ქლერადობით ეხმიანება. „ლიტერატურული საქართველო" იმავე წლის 13 ივნისის ნომერში წერდა: „...აკაკი თოფურიას ლექსები საფუძველს გვაძლევენ ვთქვათ, რომ იგი სულ მალე ახალგაზრდა ნიჭიერ პოეტთა რიგებში ჩადგება". სულ მალე მეორე მსოფლიო ომი დაიწყო, რომელმაც შეცვალა ეს გზა და მიმართულება, მაგრამ აკაკი თოფურია მწერლობის სამსახურს ბოლომდე შერჩა.

ვულოცავთ ბატონ აკაკის დაბადების დღეს, ვუსურვებთ ჯანმრთელობას, ხანგრძლივ სიცოცხლეს, კვლავაც ნაყოფიერ მოღვაწეობას და მოგონებათა იმ ახალი წიგნის მალე გამოცემას, რომელსაც ინტერესით მოელის მკითხველი.

ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲡᲐᲕᲐᲜᲔᲨᲘ

„აქ ავიდგი ფეხი, აქ ამედგა
ენა, აქედან იწყება ჩემი მახსოვრობაც".

ᲐᲙᲐᲙᲘ

წამოიზარდნენ ჩრდილები ნაზად,
მოსწყდა შრიალი კაკლის ხის
რტოებს.
მზემ ყვავილებით აავსო ვაზა
და მაგიდაზე დაუდგა პოეტს.
თითქოს ქართველი ხალხის
წუხილის
მთელი სიმძიმე აწვა მას მარტო.
იჯდა მგოსანი შუბლშეჭმუხვნილი
და გასცქეროდა მდუმარედ
ტატნობს.
ხის ქვეშ ნიავი მოვარდა გრილი,
მოლს ჩააცქერდა ღრმად და
ირიბად,
მოისვა მხრებზე ცვარნამი
დილის...
და მდინარისკენ გაიჯირითა,
დარჩა პოეტი ფიქრების
ღრუბლით
დამძიმებული და თმებჭაღარა.
დარჩა პოეტი — ახწია შუბლი
და გაუბრწყინდა სახე სხვაგვარად.
გაჰყვა ოცნებით ჩიხურას
მღვრიეს...
ქვებქვეშ კიბორჩხალს როგორ
იჭერდა,
როგორ პარავდა გაზაფხულს იებს
სოფლის ფეხშიშველ
გოგობიჭებთან!
განა არ ახსოვს? აი ამ ხესთან,
მკვირცხლი გონება ჰქონდა
მაშინაც.
ტოლნი მრავალჯერ შეყრილან
ერთად
და „ქორობია" უთამაშნიათ.
უნახავს თვითონ — მკვნესარე
ვერხვებს
წვიმის დაცემა ეუხერხულათ.
უნახავს თვითონ — სავანელ
გლეხებს
როგორ ეცვათ და როგორ
ეხურათ.
უნახავს თვითონ — რიყრაყზე
ნახირს
როგორ უძლოდა მწყემსი მოთავე.
უნახავს თვითონ — მშიერი
ხალხის
მკერდქვეშ გულები როგორ
შფოთავდნენ.
ღამეც უნახავს — მკლავების
გაშლით
ხრა-ვარსკვლავების იჭერდა
ციმციმს.
რა ფუყოთ მერე, რომ იყო
ბავშვი,
ვინ დაავიწყოს ალერსი ძიძის!
ეწვა კალთაში ხელებფუნთუშა,
მოუსვენარი ერთი წამითაც.
ხედავ? ვარსკვლავმა
შეიკუნტრუშა...
— ძიძავ, ვარსკვლავი საით
წავიდა?
უამბე ჩქარა, მერე ზღაპარი
და შენი სოფლის დარდიც
უთხარი.
გულჩათხრობილი მუდამ რად არი
შენი გული და შენი ბუხარი!
უამბე ჩქარა, განცდების
მტვრევით
გაზრდეს მახვილი ბავშვის ოცნება.
ლომგულ ქართველებს ვინ
ჰყავდათ მტერი,
ან ცას ვარსკვლავი კიდევ
მოსწყდება?
უამბე ჩქარა! ძილს არ ინებებს,
ნუ გაუგრძელებ ოლონდ
მოლოდინს.
შენს ნათელ სახეს,
შთაბეჭდილებებს
გაიყოლიებს იგი ბოლომდის.
აი, გაზვდე, როგორ აზარებს,
რომ თვის ნააკვნარს ეწვია ახლა.
ხეებმა იცნეს, რტონი დახარეს,
მაგრამ შენ სად ხარ!.. მაგრამ შენ
სად ხარ!..
გიგონებს, გიქებს ზრუნვას და
ალერსს,
თავის ბავშვობას უცქერს, ულიმის.
ხან ცისკარივით გაალებს თვალებს,
ხან ამღერდება ჩუმი ღიღინით.
მოხუცდა ამის დასდევს წუხილი,
თუმც მას სიცოცხლე არ დაელევა,
სივრცეს გასცქერის
შუბლშეჭმუხვნილი,
ფიქრების მთიდან ჩამოდის ნელა.
ხისქვეშ ნიავი გამოჩნდა ისევ,
ფრთხილად აკოცა მგოსნის
ჭაღარას.
ადგა აკაკი და სხვიტორისკენ
გაჰყვა ჩრდილებით დასერილ
შარას.
ადგა აკაკი! მთელი სავანე
და საქართველო წამოდგა მთელი
და მიაცილეს ეზოს თავამდე
„სულიკოთი" და „ციცინათელით".

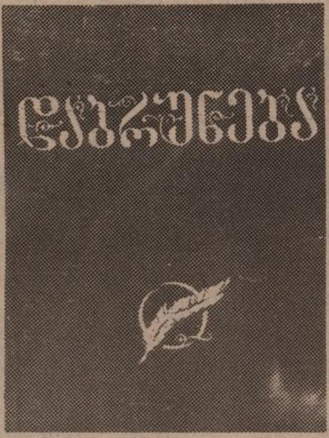

ფირმა „სადარამ" „მეცნიერებასთან" ერთად გამოსცა ქართული ემიგრანტული ლიტერატურის მრავალტომეულის პირველი ტომი. მასში გაერთიანდა დიდი მეცნიერის ექვთიმე თაყაიშვილის ყველა ემიგრანტული ნაწერი, გარდა ნაშრომისა „არქეოლოგიური ექსპედიცია ლეჩხუმ-სვანეთში 1910 წელს" (პარიზი, 1937, 440 გვ.), რომელიც ცალკე წიგნად მეორე ტომში შევა.

დანართის სახით კრებულში წარმოდგენილია ე. თაყაიშვილის „მოგონებანი ქართველ მწერლებზე" და „ქართული სამუზეუმო ქონების ისტორიისათვის (განძეულის საფრანგეთში გატანისა და დაბრუნების ისტორია)".

ტომის შემდგენელია გურამ შარაძე, რედაქტორი — ლევან სანიკიძე.

პირველი ტომი ხელმომწერლებს შეუძლიათ შეიძინონ ფირმა „სადარაში" (თავისუფლების მოედანი, 4).

სასიგნალო ეგზემპლარები

ისტორია. ისტორიული მეცნიერებანი

სუხოტინი ი. — სტალინის ვაჟი. იაკობ ჯუღაშვილის ცხოვრება და დაღუპვა. თარგმნა გ. სამსონაძემ, მხატვარი მ. გეწაძე. „სამშობლო", 1991. 158 გვ. 100 000 ეგზ. 4 მან.

სოფლის მეურნეობა

ღლონტი მ. — უცნაური მცენარეები. რედაქტორი რ. სურმანიძე. ჟურნალ „ჰოროხის" გამოცემა. 1991. 168 გვ. 5 000 ეგზ. 3 მან.

რჩევა ბაღის მოყვარულთათვის. ცნობარი-სამახსოვრო. რედაქტორი მ. ვარდოსანიძე. „სამშობლო", 1991. 91 გვ. 55 000 ეგზ. 1 მან.

მხატვრული ლიტერატურა

ახალაია გ. — საქართველოვ, შეიმშრალე ცრემლი. ლექსები. რედაქტორი გ. ჯულუხიძე. „მერანი", 1991. 77 გვ. 7 000 ეგზ. 2 მან. გამოდის ავტორის ხარჯით.

ბედოშვილი ლ. — ჯავრიხა. ლექსები. რედაქტორი დ. ახობაძე. „მერანი", 1990. 54 გვ. 7 000 ეგზ. 30 კაპ.

გუგუნავა ხ. — თამარიანი. ისტორიული პოემა. ოზურგეთის შემოქმედებითი-საწარმოო გაერთიანება „მარიოტას" გამოცემა, 1991. 158 გვ. 50 000 ეგზ. სახელშეკრულებო ფასი.

დანელია რ. — დაფიონი. ლექ-

გამო

„მეცნიერ

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის გამომცემლობა „მეცნიერებამ" უკანასკნელ ხანს ბევრი საინტერესო წიგნი შესთავაზა ქართველ მკითხველს, გამოიცა **თ. მგელიაშვილის „საქართველოს გეოარქეოლოგია", ანგია ბოჭორიშვილის „თხზულებების" ხუთტომეულის I ტომი, გიორგი ჩიტაიას „ჩემი ცხოვრების გზებსა და ბილიკებზე", ი. აკიმუშკინის „საზალისო ბიოლოგია", მეცნიერულ პოპულარული სერიით „ათინათი" — ვ. პრონიკოვისა და ი. ლადანოვის „იაპონელები", რომელიც თარგმნა ნინო ბელთაძემ. რედაქტორია ნანა კიკნაძე.**

თ. მგელიაშვილის ნაშრომი „საქართველოს გეოარქეოლოგია" წარმოადგენს ახალ სამეცნიერო მიმართულების გეოარქეოლოგიის მონოგრაფიული შესწავლის პირველ ცდას. წიგნი განკუთვნილია გეოლოგების, ისტორიკოს-არქეოლოგების, ფილოლოგებისა და ბუნებისმეტყველების ისტორიით დაინტერესებულ მკითხველთა ფართო წრისათვის.

ანგია ბოჭორიშვილის „თხზულებები" თავს უყრის მის ისტორიულ-ფსიქოლოგიურ გამოკვლევებს. წიგნი დახმარებას გაუ-

„თბილისის უნივერსიტეტი"

თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემლობამ პროფესორ რევაზ მიშველაძის რედაქციით გამოსცა **უახლესი ქართული ლიტერატურის ისტორიის სახელმძღვანელოს II ნაწილი.** სახელმძღვანელო გამოდის სამ ნაწილად (პირველი ნაწილი გამოქვეყნდა 1984 წ.) მეორე ნაწილში ზოგადად მიმოხილულია 1921-1975 წ. წ. ლიტერატურა, აგრეთვე მწერლების — ალ. აბაშელის, ტ. ტაბიძის, პ. იაშვილის, ვალ. გაფრინდაშვილის, ირ. აბაშიძის, ს. ჩიქოვანის, კ. ლორთქიფანიძის, დ. შენგელაიას, ს. კლდიაშვილის, ლ. ასათიანის, მ. გელოვანის, მ. ლებანიძის, მ. მაჭავარიანის, ა. კალანდაძის, შ. ნიშნიანიძის, ნ. დუმბაძის, ჰ. ამირეჯიბის და სხვათა ცხოვრება და შემოქმედება.

ნაშრომთა ავტორები არიან პროფესორები: ს. ჭილაია, რ. მიშველაძე, ვ. ცისკარიძე, ა. თოფურია, ტ. კვანჭილაშვილი, დოცენტები — თ. მაღლაფერიძე, ა. ნიკოლეიშვილი, ლ. ავალიანი, მ. ძაძამია, ლ. შატბერაშვილი და ა. გოძართელი.